

HANDLEIDING VOOR DE LEERKRACHT

OP ZOEK NAAR TALENT

8-12 jaar

**SIDEKICK SAM
ACADEMY**

Plantyn
Leer • Leef • Beleef

**STUDIO
AVERBODE**

VOORWOORD

Als leerkracht weet jij ongetwijfeld al hoe belangrijk het is om tijd en ruimte te maken voor de **talenten en kwaliteiten** van leerlingen. Het heeft niet alleen een positieve impact op hun zelfvertrouwen, zelfbeeld en motivatie op school, maar reikt tot ver daarbuiten. Het bepaalt mee hoe leerlingen zich als volwassenen zullen voelen en in de wereld zullen staan.

Waarom is de impact van het werken met talenten op lagere-schoolleeftijd zo groot?

- Door in te zetten op talenten, bevestig je leerlingen in wat ze goed kunnen en graag doen. Daardoor versterk je hun **zelfvertrouwen**. Kinderen voelen dat er meer nadruk wordt gelegd op het positieve en doen succeservaringen op. Bovendien merken ze dat ook sterktes die in een klassieke schoolse context minder aan bod komen, herkend en erkend worden.
- Kinderen in de lagere school bouwen aan hun identiteit. Door talenten daarin mee te nemen, krijgen ze een positief **zelfbeeld**. Ze krijgen bovendien ook een ruimer en realistisch beeld van hun eigen kwaliteiten en ontwikkeling. Ze leren zichzelf en wat voor hen belangrijk is beter kennen en kunnen zo beter inschatten waar ze op kunnen en willen inzetten. Ze leren aanvaarden dat iedereen anders is en dat je niet in alles goed hoeft te zijn. Dat alles helpt om in het zesde leerjaar een bewuste studiekeuze te maken die aansluit bij hun talenten en interesses.
- Zelfvertrouwen en een positief zelfbeeld hebben een gunstige invloed op het **mentaal welbevinden** van leerlingen. Bovendien zijn **vertrouwen hebben in je eigen kunnen** en je goed in je vel voelen basisvoorwaarden om tot **leren** te kunnen komen en zorgen ze voor een grotere **motivatie**.
- And last but not least: wanneer je rond talenten werkt, leer je je leerlingen beter kennen en groeien ze ook als **groep**. Ze leren elkaars talenten kennen en appreciëren, wat een positieve invloed heeft op de klasfeer.

Jij kunt als leerkracht jouw leerlingen ondersteunen en begeleiden bij het ontdekken én ontwikkelen van hun talenten. Met dit pakket willen we je graag tools en werkvormen meegeven om je leerlingen nóg beter te leren kennen en in te zetten op hun sterktes.

VEEL PLEZIER ERMEE!

Werken met talenten in een wereld van labels

Een klas zonder leerlingen met afkortingen, bestaat dat nog? Veel kans dat er bij jou één of waarschijnlijk zelfs meerdere kind(eren) zit(ten) met AD(H)D, ASS, ODD, DCD ... Diagnostisch onderzoek kan natuurlijk een meerwaarde hebben. Het kan kinderen helpen om zichzelf beter te leren kennen en het kan hun en hun omgeving handvatten geven om aan de slag te gaan. Toch houden labels ook risico's in, en dat doen ze zeker wanneer ze, vaak onbedoeld, als uitgangspunt genomen worden. Als je een leerling met een label in je klas krijgt, ga je vaak onbewust al op een bepaalde manier naar die leerling kijken. En nog erger, dat doet die leerling vaak zelf ook. Labels kunnen tot stigmatisering leiden en zorgen bij kinderen vaak voor een lagere zelfwaardering. Ze kunnen een rem zetten op de groei door de verwachtingen te beïnvloeden. Ga daarom, bij uitstek bij kinderen die een diagnose hebben, ook talentgericht te werk. Toon hun dat ze veel meer zijn dan 'ADHD' of 'ASS', dat ze een diagnose **hebben**, maar **niet zijn**.

KAYLAN, 17

Toen ik in het vijfde leerjaar stilletjes tegen juf Sarah zei dat ik ADHD had omdat ik me rot schaamde dat ik mijn turnzak weer vergeten was, zei ze gewoon 'Einstein had ook ADHD' en ze knipoogde. Dat ben ik nooit vergeten. Ik had net een spreekbeurt gegeven over uilen, waar ik ongeveer alles van wist wat er te weten valt. Maar ik wist niet dat je ook onderzoeker kon worden als chaotische botsbal. Ik prikte een briefje met TURNZAK op de deur van ons appartement en ging bij de JNM (Jeugdbond voor Natuur en Milieu), dankzij een flyer die ik van juf Sarah kreeg. Daar leerde ik zoveel bij over de natuur en ik kon me er ook veel beter concentreren, omdat ik het zo interessant vond. Volgend jaar ga ik biologie studeren en stuur ik een kaartje naar juf Sarah vanop de universiteit.

Talentgericht werken in de klas

In dit pakket leggen we de nadruk op het **plezier** en de **interesse** die leerlingen ervaren als ze met hun talent aan de slag gaan. Soms worden talenten nog gezien als aangeboren vaardigheden. 'Je hebt het of je hebt het niet.' En natuurlijk speelt aanleg een rol bij talenten: er zijn nu eenmaal dingen die je gemakkelijk en sneller leert dan andere. Maar deze eenzijdige visie onderschat het belang van **motivatie**. Door talenten te reduceren tot prestaties en vaardigheden waarin leerlingen uitblinken, wordt vaak slechts een klein deel van de talenten écht gewaardeerd. Bovendien kan dit leiden tot demotivatie of faalangst. Wij zien het breder: talenten draaien om zin, plezier, passie.

Een talent is iets dat je graag doet. Om het te ontdekken, ontwikkelen en te laten groeien, heb je tijd, motivatie en aanmoediging nodig. En dat is net wat we willen doen met deze lessen!

EEN HEEL SCHOOLJAAR LANG

Dit pakket zorgt voor een vliegende start waarin je expliciet tijd en ruimte neemt om talenten te ontdekken en ermee aan de slag te gaan. Maar écht talentgericht werken, dat doe je door **heel het schooljaar en gedurende heel de lagere school talenten te ontdekken, te ontplooiën en in te zetten**. Het is immers niet zo gemakkelijk om je talenten te ontdekken. Sommige talenten springen in het oog, maar andere worden vaak minder belicht of gewaardeerd. Je kunt gemakkelijk over het hoofd zien dat een kind heel zorgzaam is. Of wie weet heb jij een handige Harriette in je klas die alles kan maken wat stuk is, maar het zelf nog niets eens weet, laat staan kan laten zien. Bovendien evolueren kinderen, en hun talenten dus ook. Dat maakt werken met talenten een **visie**, eerder dan een methodiek of een thema.

EEN BREED AANBOD

Talenten ontdekken is een werk van lange adem. Vaak ontdek je ze pas al doende, als je nieuwe dingen uitprobeert. Het is belangrijk dat kinderen ook experimenteren met activiteiten die ze niet kennen, omdat ze vaak kiezen voor 'bekende' ervaringen, bijvoorbeeld vanuit onzekerheid, en daardoor hun potentieel niet ten volle leren kennen. Zorg daarom voor een **rijk, divers en breed aanbod** op school. Laat kinderen regelmatig proeven van verschillende activiteiten waarin alle talenten aan bod komen. Bundel de krachten met andere leerkrachten, zodat juf Tineke een theaterklas kan aanbieden terwijl meester Ismael aan het bakken gaat.

KRACHTEN BUNDELEN

Maak gebruik van de schat aan talenten in je klas en laat leerlingen ervaren hoe verrijkend de diversiteit daarin is, wanneer je duo's of groepjes maakt voor **groepswerken**. Door te zorgen dat leerlingen elkaar aanvullen, krijg je een goed evenwicht in de groepjes. Eén leerling neemt graag de organisatie op zich, iemand anders schrijft een tekst, een leerling met oog voor beelden maakt een presentatie, een ander is een kei in opzoeken ... Als leerlingen voelen dat ze een unieke bijdrage kunnen leveren, geeft dat hun zelfvertrouwen een geweldige boost.

ZELFVERTROUWEN BOOSTEN

Talenten en zelfvertrouwen beïnvloeden elkaar wederzijds. Je krijgt zelfvertrouwen als je talenten ontwikkelt, maar je kunt ze pas ontdekken en ontwikkelen als je gelooft in je eigen groeikracht, in je vermogen om grenzen te verleggen, en in jezelf.

- Werk daarom ook aan een **groeigerichte mindset** bij je leerlingen. Leren wordt beïnvloed door hoe kinderen over zichzelf denken. Als je denkt dat je iets niet zult kunnen, neem je ook geen nieuwe informatie op. Maar als je op groei gericht bent en gelooft in jezelf, zie je fouten vaak voor wat ze zijn: een kans om te leren. Dat zorgt dan weer voor meer doorzettingsvermogen, veerkracht en motivatie.
- Versterk daarnaast het zelfvertrouwen door je leerlingen **krachtige complimenten** te geven. Focus daarbij op gedrag, inspanningen of proces en niet op wie je leerling 'is'. Daardoor focus je op groei. Maak het ook concreet. Stimuleer je leerlingen om uitdagingen aan te gaan, en normaliseer fouten maken. Benoem ook je eigen fouten, zodat je leerlingen kunnen zien dat fouten maken niet erg is en erbij hoort.
- Natuurlijk kan ook het D-woord niet ontbreken. Ga met talenten aan de slag door te **differentiëren**. Laat leerlingen bijvoorbeeld rond een thema werken op een manier die aansluit bij hun talenten. Zo kan iemand er een spreekbeurt over maken, een ander een vlog, en weer anderen kunnen een opstel schrijven of iets knutselen. Bovendien weet je dankzij talenten ook hoe je leerlingen kunt ondersteunen om tot leren te komen. Zo leren leerlingen met een beeldtalent beter met visuele ondersteuning, of hebben leerlingen met een beweegtalent aler beweegsnacks nodig om hun aandacht erbij te kunnen houden. Stuur ze eens naar het secretariaat en je hebt ze weer mee! Je leest er alles over in het lespakket '**Bewegen in de klas**' dat je in de Sidekick Sam Academy kan downloaden.
Geef leerlingen ook ruimte om zelf initiatief te nemen en ideeën aan te brengen over hoe jullie rond een bepaald thema aan de slag kunnen.

OUDERS BETREKKEN

Neem ouders mee in het werken met talenten! Ouders zien hun kinderen in andere contexten en kunnen talenten die op school weinig zichtbaar zijn, daardoor mee ontdekken. Omgekeerd zijn ze soms verrast door talenten die op school naar boven komen. Bovendien kunnen ouders ook een belangrijke rol spelen in het **aanmoedigen** en ontwikkelen van talenten.

JE EIGEN TALENTEN

Ontdek niet alleen de talenten van je leerlingen, maar ook die van **jezelf**, en durf daarbij aan te sluiten in je manier van lesgeven. Ga op zoek naar hoe je je eigen groeitalenten verder wilt en kunt ontwikkelen. Een leuke manier om de talenten van jou en je collega's als team te exploreren, is de **talentenkaart van Klasse**. Die helpt jullie om de talenten die er op jullie school zijn visueel weer te geven, zodat je ziet bij wie je waarvoor terecht kunt.

Voor je begint

Als je met leerlingen werkt rond talenten, is het belangrijk om te zorgen voor een **veilige sfeer**. Tonen wie je echt bent en wat je belangrijk vindt, vraagt kwetsbaarheid. Het helpt om goede afspraken te maken aan de start:

- Toon respect voor elkaars mening en lach elkaar zeker niet uit.
- Luister naar elkaar, begin niet te praten als iemand anders iets vertelt.
- Als iemand ergens niet over wil praten, is dat oké.

**"Everybody is a genius.
But if you judge a fish by
its ability to climb a tree,
it will live its whole life
believing that it is stupid."**

Albert Einstein

ACTIVITEIT 1

50
min.

8-12 jaar

SIDEKICK SAM

Tien TopTalenten

LESDOELEN

- De leerlingen leren dat talenten vooral draaien om plezier en zin.
- De leerlingen leren dat iedereen talenten heeft.
- De leerlingen leren verschillende talenten herkennen, ook diegene die minder zichtbaar zijn.
- De leerlingen ontdekken welke talenten hen op het eerste gezicht zelf aanspreken.

MATERIAAL

- Rood, oranje en groen kleurpotloodje voor elke leerling
- Bijlage 1 - De stellingen (p. 18)
- Bijlage 2 - De kaartjes met daarop de symbolen van de talenten (p. 19-20)
- Bijlage 3 - De Tien TopTalenten (p. 21-22) voor elke leerling op A4-formaat en één keer afgedrukt op A3-formaat
- Bundel Talentenpaspoort afgedrukt voor elke leerling (aparte bijlage bij dit pakket)
- Kladderblad voor elke leerling

INFO

Er zijn ontzettend veel en erg uiteenlopende talenten. Om er vlot mee aan de slag te kunnen, hebben we gekozen voor een duidelijke indeling van talenten in tien categorieën: de Tien TopTalenten. We zochten naar een indeling waarin elke leerling een plekje zou kunnen vinden. De lijst met talenten is niet exhaustief en de talenten werden open geformuleerd, dus laat je hier niet door beperken en vul gerust aan (of moedig je leerlingen hiertoe aan). De categorieën zijn enkel bedoeld als leidraad of houvast.

Meer weten? In de zoektocht naar de indeling die we in dit pakket gebruiken, lieten we ons inspireren door andere indelingen, theorie en materialen. Zo baseerden we ons deels op de 'Meervoudige Intelligentie Theorie' van Gardner¹. We bekeken ook het materiaal van de Talentenarchipel², een methodiek die heel interessant is voor hoekenwerk. De archipel is een verzameling van eilanden die wordt weergegeven als een landkaart. Op de eilanden, die elk naar een ontwikkelingsdomein verwijzen, kunnen kinderen hun interesses en talenten ontdekken. Ook Planeet Talent (sCool)³ is een fijne educatieve methode waarbij individueel en klassikaal talentgericht gewerkt wordt door middel van digitale leermiddelen.

1 Gardner, H. (2013). *Soorten Intelligentie. Meervoudige intelligenties voor de 21ste eeuw.* (5 ed.). (E. Brouwers, vert.) Amsterdam: Nieuwezijds.

2 Heylen, L., Maes, J., & Van Gucht, I. (2013). *Aandacht voor talenten.* Leuven: CEGO Publishers.

3 Mouws, K. (z.d.). *Planeet Talent.* Geraadpleegd op 16 januari 2023, van https://support.scooledu.org/lesmateriaal/lesmateriaal~2/planeet_talent

Lesopbouw

VOORAF

Leg al het materiaal klaar en teken tien cirkels op het bord.

Vraag de leerlingen om een groen, een oranje en een rood kleurpotlood te nemen.

INFO

Tijdens deze lessen werken de leerlingen met een Talentenpaspoort: een bundeltje waarin ze allerlei informatie en ontdekkingen over hun talenten verzamelen. Op het einde van de bundel start een persoonlijke portfolio 'Trots op ...'. De leerlingen mogen zelf kiezen wat ze daarin verzamelen. Kunstwerken of foto's daarvan, diploma's, briefjes van anderen, een talenten-collage ... Moedig de leerlingen aan om met dit deel aan de slag te gaan en doe zelf ook suggesties: ook zo kun je hun zelfvertrouwen verder versterken. Aarzel niet om deze portfolio breder in te zetten tijdens het schooljaar of zelfs daarna en om deze aan te vullen met eigen ideeën en materiaal. Zo kan het een instrument worden om de evolutie van leerlingen zichtbaar en bespreekbaar te maken. Geef de map ook regelmatig mee naar huis en vraag om aanvulling van de ouders, zodat zij ook betrokken worden.

ORIËNTATIE - WAAR OF NIET WAAR? (15 MIN)

Leg uit: *Neem allemaal een groen, oranje en rood kleurpotlood. Ik lees een stelling voor die over talenten gaat. Wanneer je denkt dat die klopt, steek dan het groene potlood omhoog. Wanneer je denkt dat de stelling niet klopt, steek dan het rode potlood omhoog. Als je twijfelt, of je weet het niet, steek dan het oranje potlood omhoog.*

- Lees de stellingen uit **bijlage 1** (p. 18) voor. Bespreek na elke stelling de inhoud klassikaal.
De uitleg daarvoor vind je in de bijlage, die je eventueel ook aan het talentenpaspoort kunt toevoegen.

KERN - TIEN TOPTALENTEN (20 MIN)

Deel de bundel met de Talentenpaspoorten uit. Laat leerlingen eerst individueel de eerste brainstormoefening maken, waarbij ze nadenken over hun eigen talenten ('Mijn talenten'). Omdat het voor sommige leerlingen moeilijk kan zijn om eigen talenten te herkennen of te benoemen, staan er ook enkele hulpvragen bij. Vraag hun daarna om een kladblad te nemen en daar alle talenten van anderen (klasgenoten, familie, idolen ...) op te schrijven die ze kunnen bedenken. Ze hoeven wat ze opschrijven niet aan anderen te laten zien.

Breng daarna de antwoorden samen in een klassikale brainstorm:

- Teken vooraf al tien cirkels op het bord; dit worden nadien de Tien TopTalenten.
- Vraag de leerlingen naar de talenten die ze ontdekt hebben in de oefeningen, bij zichzelf of bij anderen, dat maakt niet uit. Verzamel alle talenten op het bord en zet de talenten die bij hetzelfde TopTalent horen in dezelfde cirkel.

- Kleef nu de cartoons/symbolen van elk talent uit **bijlage 2** in de juiste cirkel (ook de lege cirkels als die er zijn!) en laat de leerlingen raden welk TopTalent er bedoeld wordt. Schrijf de juiste naam bovenaan. Geef bij elk talent bijkomende uitleg; inspiratie vind je in **bijlage 3**.
- Deel nu **bijlage 3** uit waarop alle talenten voorgesteld staan, zodat de leerlingen ze kunnen toevoegen aan hun talentenpaspoort. Eentje kun je afdrukken op A3-formaat om ernaar te verwijzen tijdens de lessen en nadien.

REFLECTIE - KLASGESPREK (10 MIN)

Hoe was het voor jullie om over je eigen talenten en die van anderen na te denken?

Wat viel er op? Wat was verrassend?

Welke cirkels bleven leeg of bijna leeg? Wat wil dat zeggen?

Leg uit: Niet alle talenten zijn even zichtbaar. Voor sommige talenten hebben we doorgaans meer aandacht dan voor andere, maar dat wil niet zeggen dat ze minder waard zijn. We moeten ze gewoon leren zien, want het is goed dat we allemaal anders zijn: alle talenten zijn nodig!

SLOT: AANVULLEN TALENPASPOORT (5 MIN)

Ga terug naar het talentenpaspoort en bekijk 'Mijn talenten'. Nu je alle TopTalenten hebt leren kennen: zijn er nog dingen die je hier wilt aanvullen?

Differentiatiemogelijkheden

Waar of niet waar: vraag 5 en 6 van de stellingen (bijlage 1) zijn complexer en toekomstgericht en richten zich eerder op het 5^e en 6^e leerjaar.

Als verdieping, om de talenten beter te leren kennen, kun je deze spelletjes spelen.

- **Welk talent ben ik?** Schrijf de talenten op post-its die je op het voorhoofd van je leerlingen kleeft. Anderen kunnen zien welk talent ze zijn, maar zelf zien ze dat niet. Laat de leerlingen dan rondlopen en vragen stellen aan elkaar om te weten te komen welk talent ze zijn.
- **Uitbeelden.** Laat de kinderen één voor één een post-it trekken zonder die aan anderen te laten zien. Laat ze dan het talent uitbeelden zonder woorden te gebruiken. De andere leerlingen raden welk talent er wordt uitgebeeld.

ACTIVITEIT 2

50 min.

8-12 jaar

SIDEKICK SAM

Mijn talenten

LESDOELEN

- De leerlingen leren wat hun eigen talenten zijn en ontdekken wat ze graag doen.
- De leerlingen leren tonen aan anderen wie ze zijn en wat hun talenten zijn.
- De leerlingen gaan aan de slag gaan met hun talenten en kunnen deze inzetten.
- De leerlingen leren dat iedereen anders is en dat dat oké is.

MATERIAAL

- Bundel Talentenpaspoort van elke leerling

Lesopbouw

VOORAF

Vraag de leerlingen om hun **Talentenpaspoort** mee te brengen. Mogelijk kun je de talententest (p. 6-10) als huiswerk of hoekenwerk laten invullen als voorbereiding op deze les.

ORIËNTATIE - TEST JEZELF (10 MIN)

Laat de leerlingen de talententest (p. 6-10) uit het paspoort invullen en scoren. Doe zelf ook mee! Laat de leerlingen het onderdeel 'Mijn talenten' verder aanvullen met informatie uit de test.

KERN - STEL JEZELF VOOR AAN DE HAND VAN JE TALENTEN! (25 MIN)

Laat de leerlingen zichzelf voorstellen aan de hand van minimaal één talent, maar liever nog twee of drie. Ze tonen wie ze zijn en zetten daarbij hun eigen talenten maximaal in. Voor een leerling met een beeldtalent kan dat een tekening, collage of boetseerwerk zijn, leerlingen met een muzikalent kunnen een lied laten horen dat veel over hen vertelt, leerlingen met een taaltalent kunnen een gedicht of kortverhaal schrijven of een presentatie geven, leerlingen met een samentalent kunnen samenwerken met anderen om iets te brengen, enzovoort. Om alle talenten aan bod te laten komen, maak je de voorstelling het best 'gemengd'. Dan krijgen de leerlingen de kans om iets voor de klas te brengen, maar kunnen ze ook hun werk tentoonstellen als ze dat fijner vinden. Zorg wel dat de leerlingen zich voldoende veilig voelen en laat hen vrij om te beslissen hoeveel ze van zichzelf tonen. Inspiratie kunnen de leerlingen in hun paspoort vinden, en ze kunnen nadien een (neerslag van) hun voorstelling toevoegen in hun portfolio 'Trots op ...' (paspoort p.14).

REFLECTIE (5 MIN)

Hoe was het om de test in te vullen? Kwamen uit de test ook talenten waarvan je jezelf nog niet bewust was? Wat was nieuw of verrassend?

Hoe was het om je eigen voorstelling te maken? Op welke manier heb je je talenten ingezet en hoe voelde dat? Hoe vond je het om de anderen bezig te zien? Wat wist je nog niet van je klasgenoten?

SLOT - VERBINDING (10 MIN)

Speel een spelletje waarin leerlingen ervaren dat ze allemaal anders zijn en toch ook verbonden zijn in hun talenten.

2^e graad: Laat de leerlingen in een kring zitten. Zeg 'De zon schijnt op' en dan een talent. Bijvoorbeeld 'De zon schijnt op iedereen die graag dingen organiseert'. Alle kinderen waarvoor dit zo is, staan recht en verwisselen van plaats.

3^e graad: Leg twee dozen met blokken/plankjes/ ... in het midden van een kring en laat de leerlingen in twee even grote kringen daarrond gaan zitten. Maak duo's met leerlingen uit de middelste en de buitenste kring. Laat hen om de beurt een ja-nee vraag stellen aan elkaar over talenten. Bijvoorbeeld: 'Hou jij van de natuur?' Telkens als ze een gemeenschappelijk talent vinden, zetten ze een blok op de 'gemeenschappelijke' stapel in het midden. Als ze merken dat ze verschillen, zetten ze een blok op de 'anders'-stapel. Laat de middelste leerlingen doorschuiven naar de volgende en begin opnieuw. Ga door tot één van de stapels valt. Welke stapel was het hoogst? Allebei is ook oké! We zijn allemaal anders, en toch hebben we heel wat gemeen. En zo is het goed!

Differentiatiemogelijkheden

De kernopdracht (voorstelling) kun je zo lang of kort maken als je zelf wilt. Het kan een korte opdracht zijn, maar evengoed kun je hier een aparte les aan besteden en alle leerlingen een platform geven voor de voorstelling, die ze tijdens deze les voorbereiden.

ACTIVITEIT 3

50
min.

8-12 jaar

SIDEKICK SAM

Jouw talenten

LESDOELEN

- De leerlingen leren talenten identificeren bij klasgenoten en leren anderen daardoor beter kennen.
- De leerlingen leren de eigenheid van anderen respecteren en waarderen.
- De leerlingen leren zichzelf en hun eigen talenten beter inschatten en waarderen door de feedback van anderen.
- De leerlingen leren hun zelfbeeld verstevigen door positieve feedback te krijgen.
- De leerlingen leren positieve feedback en complimenten geven aan anderen.
- De leerlingen ervaren een positieve klassfeer en verbondenheid met de andere leerlingen.

MATERIAAL

- Turnmatten of kranten
- Bijlage 4A en 4B - Spelletjes en bijhorende benodigdheden (p. 23-24)
- Bundel Talentenpaspoort van elke leerling

Lesopbouw

ORIËNTATIE - OPWARMINGSSPEL (10 MIN)

Als introductie spelen we een spel waarin samengewerkt moet worden en waarin verschillende talenten aan bod komen.

Bereik de overkant: De leerlingen krijgen een beperkt aantal turnmatten of kranten (niet genoeg om helemaal te kunnen oversteken) en proberen de overkant van de speelplaats of turnzaal te bereiken zonder de vloer te raken. Als iemand de vloer raakt, moet die opnieuw beginnen. Om het moeilijker te maken, kun je enkele leerlingen blinddoeken.

Dokter Knoop: Iemand wordt aangeduid als Dokter Knoop. De andere leerlingen vormen een kring en houden elkaars handen stevig vast. Ze proberen zoveel mogelijk knopen te maken door op, onder en over elkaar te kruipen. Dokter Knoop probeert daarna de knoop te ontwarren.

KERN - COMPLIMENTENSPELLETJES (30 MIN)

Leg uit: *Jullie hebben heel goed samengewerkt in het vorige spel en jullie hebben gemerkt dat ieder van jullie nodig was. Waarschijnlijk kwamen jullie daarbij ook talenten tegen van je klasgenoten. Vaak staan we niet zoveel stil bij de talenten van anderen, maar vandaag gaan we ze extra in de verf zetten. We gaan elkaar complimenten geven en elkaars talenten benoemen.*

Spreek een aantal regels af, zoals enkel oprechte complimenten geven en niet overdrijven, complimenten zo concreet mogelijk maken. Leg uit dat het eerder gaat over wat je doet of kunt, dan om wie je bent. Ook belangrijk is dat leerlingen zich niet te veel gaan vergelijken met elkaar ('Jij kunt dat beter dan ik'). Iedereen is anders en alle talenten zijn belangrijk.

In **bijlage 4** vind je een aantal spelletjes die je kunt doen met de klas. Zie het als een pluktuin waaruit je de oefeningen kunt kiezen die jij het best vindt passen bij jezelf of bij jouw klas. Je kunt ook nog oefeningen bewaren om achteraf als tussendoortje te geven.

Zorg ervoor dat iedereen aan bod komt, niet enkel de populairste leerlingen. Dat kun je bijvoorbeeld bewaken door zelf mee te doen, wat als bijkomend voordeel heeft dat de leerlingen jou ook nog beter leren kennen.

REFLECTIE - KLASGESPREK (5 MIN)

Bespreek met de leerlingen wat het met hen deed om de complimenten te krijgen.

- *Wat voor gevoel gaf het?*
- *Waar herken je jezelf in en welke complimenten vond je verrassend?*
- *Zijn er complimenten die je niet goed begrijpt en wil je daar graag meer uitleg over?* (Bijvoorbeeld over de complimenten die ze kregen tijdens de spelletjes op de muur, de rug of de harmonica – zie **bijlage 4A en 4B**).

Het kan best moeilijk zijn om een compliment te krijgen of om erop te reageren!

- *Heb je dat ook ervaren?*
- *Hoe reageer jij op complimenten?*
- *Kun je die aanvaarden?*

SLOT - PASPOORT AANVULLEN (5 MIN)

Laat de leerlingen hun Talentenpaspoort aanvullen met de feedback die ze van anderen gekregen hebben. Sommige dingen, zoals het complimentenblad dat op hun rug hing of de harmonica, kunnen ze ook aan hun paspoort toevoegen. Of ze kunnen foto's nemen van de muur, die ze in hun map kunnen steken.

Differentiatiemogelijkheden

- Je kunt nog verder verdiepen door de talenten van de klas als groep te bekijken.
Teken een boom, geef alle leerlingen drie post-its en laat hen hun talenten erop schrijven en aan de boom hangen.
Bespreek daarna in een klasgesprek de rijkdom van zoveel diversiteit aan talenten. *Het is heel belangrijk dat we verschillen, zo kunnen we elkaar helpen en aanvullen.* Geef voorbeelden die aangepast zijn aan de klas.
- Een andere verdieping kun je toevoegen door de thuiscontext te betrekken: laat ouders of andere opvoeders de werkvorm rond complimenten aanvullen met eigen opmerkingen, bedenkingen en door complimenten bij te geven, waarvan minstens één aspect dat nog niet aan bod gekomen is. Laat hen dit noteren in het Talentenpaspoort.

ACTIVITEIT 4

50 min.

8-12 jaar

SIDEKICK SAM

Groeitalenten

LESDOELEN

- De leerlingen leren reflecteren over wat ze belangrijk vinden en in de toekomst graag willen leren of doen.
- De leerlingen leren talenten ontwikkelen en verdiepen, door te werken aan allerlei aspecten ervan.
- De leerlingen maken concrete plannen om talenten verder te ontwikkelen.
- De leerlingen leren inzien en aanvaarden dat je niet in alles goed hoeft te zijn.

MATERIAAL

- Bijlage 5A en 5B - De verhalen van Wannes en Yamina (p. 25-26)
- Het blad 'Groeien' uit het Talentenpaspoort (p. 12), 1x afgedrukt op A3-formaat
- Bijlage 6 (p. 27) en voor de differentiatie ook bijlage 7 (p.28-29)
- Bundel Talentenpaspoort van elke leerling

Lesopbouw

VOORAF

Druk het blad 'Groeien' uit het Talentenpaspoort (p. 12) af op A3-formaat.
Leg al het materiaal klaar.

ORIËNTATIE - GROEIEN (20')

Lees de verhalen van Wannes en Yamina voor. Deze vind je in **bijlage 5A en 5B**.
Leg uit: *Talenten liggen niet vast, ze kunnen ook veranderen. En soms zijn er talenten waar we van dromen. We willen er meer over leren en mee bezig zijn, gewoon omdat het leuk is, of omdat we er later iets mee willen doen. Dan moeten we dat talent laten groeien, zoals een plantje. De droom, het zaadje, is er al, maar we moeten het water en licht geven zodat het kan groeien.*

Vul het blad 'Groeien' samen in voor Wannes en Yamina tijdens een klasgesprek (in verschillende kleuren). Wat waren hun zaadjes en planten en hoe hebben ze die water en licht gegeven?

Laat de leerlingen daarna de groeitekening (paspoort p.12) voor zichzelf invullen in hun Talentenpaspoort. *Welke zaadjes ben je zelf nog aan het planten of welke plantjes zou je graag willen laten groeien?*

KERN - BRAINSTORM LICHT EN WATER (15 MIN)

Distilleer aan de hand van een klasgesprek verschillende manieren waarop je talenten kunt laten groeien. Laat leerlingen brainstormen door naar de klassikale tekening en hun eigen antwoorden bij de groeitekening (paspoort p. 12) te kijken. Vraag hun ook hoe ze sterk zijn geworden in de talenten die ze al ontwikkeld hebben. Schrijf hun antwoorden op het bord. Je kunt enkele groeitips vinden in **bijlage 6**. Deze kun je uitdelen en toevoegen aan het paspoort. Laat de leerlingen aanvullen met eigen ideeën. Laat hen daarna de groeitekening verder aanvullen met wat ze nu weten.

SLOT - MIJN ACTIEPLAN (10 MIN)

- Laat de leerlingen aan de hand van de groeitips een concreet actieplan uitwerken in hun **Talentenpaspoort** ('Mijn actieplan', p. 13). Je kunt hen daarna ook in duo elkaar laten helpen om mee te denken.
- Als verdieping kun je dit actieplan ook mee naar huis laten nemen voor een ouder-kindbrainstorm. Waar denken ouders nog aan? Welke ideeën hebben zij nog?

REFLECTIE (5 MIN)

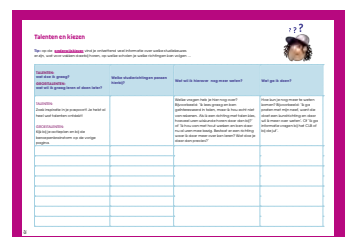
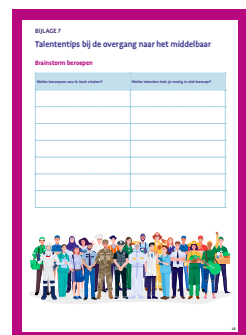
Hoe was het om na te denken over je dromen en plannen? Wat vond je moeilijk? Wat ging vlot?

Je kunt ook overwegen, afhankelijk van de tijd en van de klasgroep, om te vragen of er leerlingen zijn die hun dromen en plannen willen delen. En of ze graag de hulp inroepen van klasgenoten bij hun plan.

Differentiatiemogelijkheden: Talententips voor de overgang naar het middelbaar

Deze extra kern bouwt verder op de huidige kern en het actieplan.

- Leg uit: *Een studierichting kiezen kan ook licht en water zijn voor je dromen voor later. Als je nadenkt over je talenten en over je dromen, is de kans groter dat je een richting zult kiezen die je echt leuk vindt. En als je iets studeert dat je interesseert, gaat het leren vaak ook veel vlotter.*
- Deel **bijlage 7** uit en laat de leerlingen de eerste brainstorm over beroepen invullen. Geef enkele eigen voorbeelden, of grijp terug naar Wannas en Yamina. Laat leerlingen eventueel ook in groepjes nadenken over de talenten die nodig zijn voor bepaalde beroepen.
- Leg daarna uit: *Als dit moeilijk was om te bedenken, maak je geen zorgen! Je hoeft nu nog niet te weten wat je later als beroep wilt doen, je hebt nog veel tijd. Maar jezelf, je talenten en je interesses goed leren kennen, is wel belangrijk en zal je ook later helpen.*
- Laat de leerlingen daarna het deel **'talenten en studiekeuze'** invullen. Loop rond door de klas en help. Laat leerlingen overleggen als ze dat willen. Geef de opdracht ook mee naar huis, zodat ze er ook thuis met hun ouders of met een vertrouwenspersoon over kunnen nadenken.

TIP

Laat je leerlingen de **I-Like-basic test** invullen. Dat is een test voor leerlingen van het zesde leerjaar waarmee je je belangstelling verkent. Van 54 activiteiten geef je aan hoe graag je ze doet of zou doen. Als je alle vragen beantwoord hebt, verschijnt een grafiek met je resultaat per belangstellingsdomein. Je kunt dan doorklikken naar de info over de studierichtingen die bij de domeinen horen. Werk je in het buitengewoon onderwijs? Dan kun je aan de slag met '**Kies buitengewoon raak**', dat leerlingen helpt om een doordachte studiekeuze te maken op basis van talenten.

Klasoverschrijdend: Organiseer een talentenshow of -dag!

Nu jullie zoveel talenten hebben ontdekt, kun je het zelfvertrouwen van leerlingen nog verder ondersteunen door hen de kans te geven om hun talenten in te zetten en te tonen in een talentenshow. Familie kan uitgenodigd worden voor een show waarin leerlingen die daarvan houden hun zang-, dans-, of toneeltalent laten zien. Andere leerlingen kunnen afhankelijk van hun talenten organiseren, voorbereiden, uitnodigingen en posters maken, zorgen voor belichting of geluid, de zaal aankleden en klaarzetten, hapjes maken ... Tegelijk kunnen in de zaal gedichten, teksten, foto's, kunstwerken, verzamelingen ... tentoongesteld worden. Zorg bij de organisatie dat alle talenten worden aangesproken en brainstorm met je leerlingen over hoe je dat kunt doen.

Je kunt talenten van leerlingen ook zichtbaar maken tijdens talentpauzes of talentmiddagen, waar leerlingen bijvoorbeeld maandelijks de kans krijgen om hun werk te tonen aan andere leerlingen en leerkrachten tijdens de pauzes. Aarzel ook niet om met je school of klas mee te doen aan wedstrijden, om je leerlingen extra in de schijnwerpers te zetten. Die zijn er vaak voor heel diverse talenten! Lees-challenges, schrijf- en voordracht-wedstrijden, een veldloop, de kangoeroewedstrijd voor rekenen, teken- of kunstwedstrijden, uitvinderswedstrijden, natuurwedstrijden ... Als jouw leerling of klas dan een prijs wint, zet hem of haar nog even in de bloemetjes, in de schoolkrant of door een persbericht uit te sturen. Het blijft wel belangrijk, als jullie aan een wedstrijd meedoen, om ervoor te zorgen dat iedereen dit ziet als slechts één van de vele talenten en dat de leerlingen voelen dat het oké is dat iedereen goed is in andere dingen.

OP ZOEK NAAR TALENT 8-12 jaar

BIJLAGEN

Stellingen - Waar of niet waar?¹

Een talent, dat is iets waarin je de beste bent of waarin je uitblinkt.

NIET WAAR. Een talent is iets dat je graag doet. Soms kun je iets goed, omdat je het graag doet. Maar soms moet het nog groeien, ben je er niet supergoed in, maar doe je het wel graag. Dat is evengoed een talent!

Sommige mensen hebben talent, en sommigen niet.

NIET WAAR. Iedereen heeft talenten. We zijn allemaal anders en onze talenten kunnen heel verschillend zijn, maar het is niet omdat iemand niet dezelfde talenten heeft, dat hij of zij er geen heeft. Sommige talenten kun je zien of meten, zoals heel snel kunnen zwemmen of goed kunnen rekenen, maar andere talenten zijn niet zichtbaar. Je kunt het niet aan iemand zien dat hij of zij heel goed luistert naar iemand anders of de zotste verhalen bedenkt in zijn of haar hoofd. Of talenten nu groot en heel zichtbaar zijn, of klein en onopvallend, ze zijn allemaal evenveel waard!

Je kunt meerdere talenten hebben.

HELEMAAL WAAR. Meer nog, iedereen heeft er meerdere! En het mooie is dat er zoveel verschillende talenten zijn en dat we er allemaal andere hebben. Wees dus trots op jouw talenten, ze maken jou uniek!

Hoe kun je een talent herkennen?

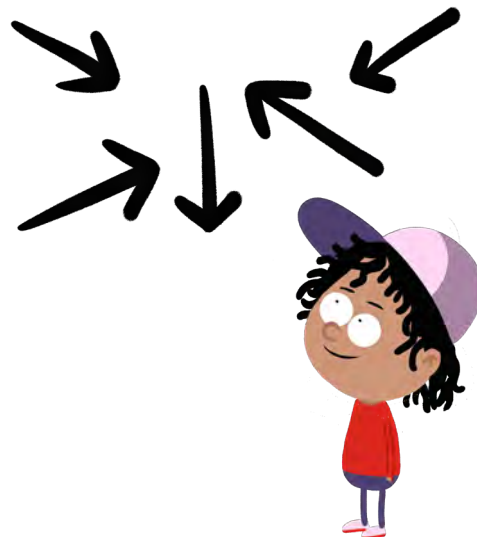
Je verliest de tijd uit het oog als je ermee bezig bent, je gaat er helemaal in op. **WAAR.**
Je vindt het fijn, het geeft energie. **WAAR.**
Je wilt er meer over weten. **WAAR.**
Je kijkt ernaar uit. **WAAR.**
Je leert snel en veel bij. **WAAR.**

Mijn talenten, dat is gemakkelijk, die ken ik allemaal al. (3^e graad)

NIET WAAR. Sommige talenten worden al heel snel duidelijk wanneer je klein bent. Voor sommige dingen merk je dat je veel minder moeite moet doen dan voor andere dingen. Maar daarom doe je ze nog niet graag. Talenten staan ook niet vast. Jij verandert en je talenten kunnen dat ook. Bovendien heb je waarschijnlijk van veel dingen nog niet eens ontdekt dat je ze eigenlijk heel graag doet! Talenten ontdek je vaak pas al doende, als je nieuwe dingen uitprobeert. Proef daarom zoveel mogelijk van alles en leer jezelf zo beter kennen.

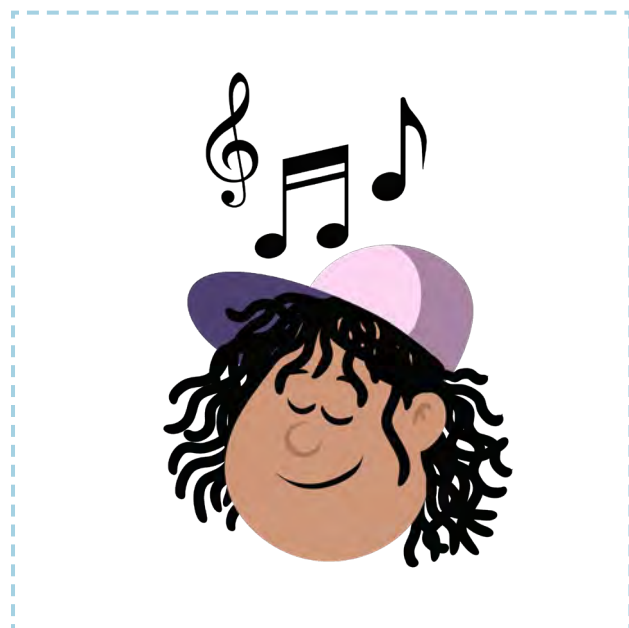
Als je iets goed kunt, moet je er iets mee doen. En als je iets niet goed kunt, zet het dan uit je hoofd. (3^e graad)

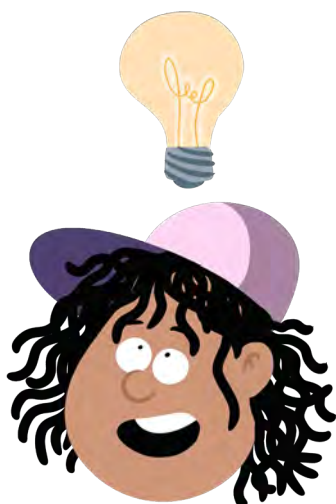
NIET WAAR. Vaak kun je iets goed omdat je het graag doet, of vind je het leuk omdat je het goed kan. Maar dat is niet altijd zo. Bijvoorbeeld: je houdt van rekenen. Maar je merkt als je ouder wordt, dat je het toch minder graag doet en dat andere dingen jou meer interesseren. Dan hoef je dat rekentalent niet te gebruiken. Andersom kan iets jou heel erg interesseren terwijl je het nog niet zo goed kunt. Als je er dan veel tijd in stopt en hard werkt, kun je er opeens beter en beter in worden.

¹ Onder andere inspiratie gehaald uit: Dewulf, L. (2016). *Ik kies voor mijn talent*. Leuven: Uitgeverij Lannoo Campus.

Tien TopTalenten: kaartjes om uit te knippen

Tien TopTalenten

Taaltalent

Jij houdt van woorden. Je bent dol op lezen, schrijven, verhalen. Het is goed mogelijk dat jij een grote babbelaar en grappenmaker bent, maar het kan ook dat je net stiller bent en graag wegduikt in boeken of gedichten of dat je dagboeken schrijft voor jezelf.

Denktalent

Jij houdt ervan om je hoofd te gebruiken en diep na te denken. Je bent dol op raadsels, puzzels, problemen oplossen, rekenen, vraagstukken, meten ... Je houdt ervan om dingen echt te snappen. En waarschijnlijk kun jij ook goed anderen helpen om iets te begrijpen.

Beeldtalent

Jij houdt van beelden, van dingen die je voor je kunt zien. Dat kan op allerlei manieren, bijvoorbeeld door het maken van of kijken naar tekeningen, schilderijen, kunstwerken of mode. Of je houdt van fotografie, films of toneel.

Muziektalent

Jij houdt van geluiden, ritme en muziek. Je bent dol op luisteren naar muziek, zingen of dansen. Misschien kun je zelfs zelf muziek maken of een instrument bespelen!

Fantasietalent

Jij hebt altijd zoveel originele ideeën, je bedenkt erop los. Je kunt verhalen verzinnen uit je hoofd of je vindt zelfs nieuwe spelletjes uit. Je hebt veel fantasie, en daar kan iedereen van meegenieten!

Beweegtalent

Stilzitten is niets voor jou. Jij houdt ervan om te bewegen en je uit te leven! Sporten, rondrennen, dansen, spelen met een bal, klimmen in een boom, zware dingen tillen ... Niets is te veel voor jou! Misschien zit je zelfs in een voetbalploeg of in een turnclub, of doe je een andere teamsport. Waarschijnlijk kun je goed vertellen met je lichaam hoe je je voelt!

Maaktalent

Jij bent goed met je handen. Je houdt van knutselen, bouwen, timmeren of koken. Als er iets stuk is, kun jij het soms herstellen, of je vindt gewoon iets nieuws uit en bouwt het!

Samentalent

Jij werkt en speelt graag samen en Je kunt goed omgaan met anderen. Jij vindt het fijn om te luisteren, te helpen, te troosten en anderen blij te maken. Je bent zorgzaam en zorgt voor een fijne sfeer in de groep. Waarschijnlijk ben je gevoelig, kun je je goed inleven in anderen en voel je goed aan hoe het met hen gaat. Of je kent jezelf goed: Je kunt nadenken over jezelf en je gevoelens en over wat je belangrijk vindt. Want ook voor jezelf zorgen is een talent!

Actietalent

Jij weet van aanpakken en je houdt van actie. Je houdt van plannen bedenken, maar evengoed van ze ook écht uitvoeren, van het kiezen, organiseren, problemen oplossen en doorzetten dat daarbij hoort. En dat vind je zo fijn dat je vaak ook de leiding durft te nemen.

Onderzoekstalent

Jij wilt de wereld verkennen! Je bent nieuwgierig en je wilt weten hoe de dingen in elkaar zitten. Misschien hou je van de natuur, ben je graag buiten of ben je een dierenvriend. Misschien weet je wel al heel veel over computers, internet of games. Maar of het nu gaat om technologie, wetenschap, de natuur of de manier waarop we samenleven, jij bent een onderzoeker!

Complimentenspelletjes¹

Complimentenrug

De leerlingen kleven een leeg blad papier op elkaars rug, lopen daarna rond in de klas en schrijven complimentjes bij elkaar. Laat hen inspiratie vinden bij de poster van de TopTalenten. Nadien kan elke leerling zien wat de anderen op zijn of haar blad hebben geschreven.

Tip: Als je zelf meedoet, kun je checken of de complimentjes positief blijven en er wat extra bijschrijven als iemand weinig op zijn blad heeft staan.

Kwaliteitenspel (talentversie)

Leg de testvragen van les 2 klaar zodat leerlingen inspiratie kunnen gaan zoeken. Ze mogen natuurlijk zelf ook andere talenten aanbrengen.

Per twee: Schrijf elk drie talenten op die je bij de ander vindt passen. Bespreek daarna waarom je die koos en of je je herkent in de talenten die je kreeg. Als je vindt dat een talent niet past, zoek dan samen een alternatief.

In groepjes: Maak kaartjes van de talenten in de lijst, aangevuld met ideeën van de leerlingen. Leg ze op een trekstapel. De leerlingen nemen om de beurt een kaartje, dat ze ofwel bijhouden, ofwel aan iemand anders geven.

Als het kaartje bij niemand past volgens de leerling, kan hij of zij het op de aflegstapel leggen. Je kunt de leerlingen ook laten uitleggen waarom iets bij hen of bij iemand anders past.

Tip: Je kunt ook de talentenkaartjes van Klasse gebruiken, die je [hier](#) vindt. Het zijn er wel een pak minder, dus vul ze eventueel aan zodat iedereen aan bod kan komen.

Het 'jij-en-daarna-ik'-interview

Laat de leerlingen per twee samenzitten voor een interview. Laat hen vijf vragen uit de lijst kiezen. Laat hen de vragen eerst met **jij, je, jou** en **jouw** en daarna met **ik, mij** en **mijn** stellen.

- Waarop mag **je/ik** trots zijn?
- Als iemand een speech voor **jou/mij** hield, wat zou die persoon over **jou/mij** vertellen?
- Als **jij/ik** een kleur was, welke zou **je/ik** dan zijn?
- Als **jij/ik** een dier was, welk dier zou **je/ik** dan zijn?
- Als **jij/ik** een landschap was, hoe zou dat er dan uitzien?
- Als **jij/ik** een boek was, welke titel zou **je/ik** dan hebben?
- Als **jij/ik** een taal was, hoe zou **je/ik** dan klinken?
- Als **jij/ik** een meubel was, welk meubel zou **je/ik** dan zijn?
- Met welke stripfiguur of tekenfilmfiguur zou je **jou/mij** kunnen vergelijken?
- Als **jij/ik** een superheld was, welke superkracht zou dan bij **jou/mij** passen?
- Als **jij/ik** een voertuig was, welk voertuig zou **je/ik** dan zijn?
- Als **jouw/mijn** familienaam perfect bij **jou/mij** past, hoe zou **je/ik** dan heten?

¹ Inspiratie voor de spelletjes uit: 'Take off: lessenpakket over geestelijke gezondheid in het secundair onderwijs.' (VGGG, het kenniscentrum Eetexpert.vzw en Cera, 2018), Bo(o)mvul talent (Zonneland 1, september 2021), Educatief pakket 'Breekijzer' (Uitgeverij Averbode, AG en Te Gek?!).

Complimentenspelletjes¹

Complimentenmuur

Hang een groot vel papier op in de klas. Laat de leerlingen eerst elk hun eigen naam opschrijven en laat hen daarna complimenten schrijven voor elke andere leerling.

Complimentenharmonica

Zet de leerlingen in een kring en geef ze allemaal een blad papier waarop ze hun naam schrijven. Laat hen dan het papier doorgeven en onderaan het blad een compliment schrijven over de persoon die bovenaan het papier staat. Daarna vouwen de leerlingen het papier om, zodat het compliment niet meer te lezen is en geven het papier opnieuw door. Zo gaan jullie de hele kring rond, tot je opnieuw je eigen blad vasthebt, met een harmonica aan complimenten.

Complimentensleutel

Dit is een spel dat enkele weken met de klas gespeeld kan worden. Zoek een oude sleutel of maak een symbolische sleutel en geef die bij de start in het geheim aan één leerling. De leerling met de sleutel geeft die dag zoveel mogelijk oprechte, gemeende complimenten aan klasgenoten. (Dat mag over heel kleine dingen gaan.) Aan het einde van de dag kunnen de leerlingen raden wie de sleutel had en geeft de leerling in het geheim de sleutel door aan iemand die nog niet aan de beurt geweest is. Leerlingen kunnen ook 'mollen' door stiekem complimenten uit te delen. Dat is zelfs nog beter voor de klassfeer!

Complimentenpotje

Ook dit spel kun je enkele weken of zelfs een heel jaar spelen. Zet op de bank van elke leerling een complimentenpotje. Schrijf regelmatig een complimentje op een papiertje en stop het in het potje. Dat mag over heel kleine dingen gaan en kun je ook op moeilijke momenten doen, zoals wanneer een leerling zich heeft ingezet voor een toets, ook al was de uitslag niet zo goed. Om het zelfvertrouwen van leerlingen te versterken, kun je hen ook aanmoedigen om af en toe een complimentje voor zichzelf in het potje te steken. Eventueel kun je het potje erbij nemen op evaluatiemomenten of wanneer een leerling het moeilijk heeft en zichzelf moed wil inspreken. Het potje kan ook versierd worden tijdens een knutselles.

Complimentenhoekje

Maak van een plekje in het lokaal het complimentenhoekje. Leg daar post-its en een dikke stif. Moedig de leerlingen aan om af en toe een compliment te gaan ophangen, minstens eentje elke dag. Het mag ook gaan over de groep, de leerkracht, iets dat goed ging in de klas ... Je krijgt een positief plekje in de klas waar de leerlingen en jij af en toe kunnen gaan 'tanken'.

¹ Inspiratie voor de spelletjes uit: 'Take off: lessenpakket over geestelijke gezondheid in het secundair onderwijs.' (VVG, het kenniscentrum Eetexpert.vzw en Cera, 2018), Bo(o)mvul talent (Zonneland 1, september 2021), Educatief pakket 'Breekijzer' (Uitgeverij Averbode, AG en Te Gek?!).

Het verhaal van Wannes

Wannes, 30, badmeester en circusleraar

In de kleuterschool had ik de tijd van mijn leven, maar in het eerste leerjaar begonnen de problemen. Toen we leerden lezen, leek het alsof mijn klasgenoten toverden. Bij mij zwommen de letters voor mijn ogen en maakten ze andere woorden. Ik had elk vliegtuig dat voorbijvlog gezien door het raam en mijn gedachten vlogen mee weg. De meester dacht dat ik mijn best niet deed en noemde mij lui, maar ik snapte niet hoe ik meer mijn best kon doen. Ik begon buikpijn te krijgen en wilde niet meer naar school. In het tweede leerjaar moest ik testjes gaan doen. Ik had dyslexie, een veel te moeilijk woord om te zeggen dat je moeilijk woorden kunt lezen, en ADD, niets eens een woord maar gewoon wat letters om te zeggen dat je heel snel afgeleid bent en je moeilijk kunt concentreren.

Ik dacht, ja, daar gaan we dan. Nog elf jaar naar school gaan en buikpijn, elf jaar slechte toetsen en dan kan ik stoppen met school en kan mijn leven beginnen. Maar ik had het mis. In het derde leerjaar zag ik een paar oudere jongens in het park jongleren en over koorden lopen. Ik had nog nooit zoiets gedaan, maar ik voelde alles in mij tintelen en wist: dit wil ik ook. Ik bleef heel lang kijken en klampte daarna de jongens aan. Ze leerden me wat kunstjes en vertelden me over een circusschool. De volgende week was ik ingeschreven. Vanaf toen vloog ik door de weken. Omdat ik zo graag circus deed, werd ik er snel heel goed in. Ik mocht naar een volgende groep en toen ik ouder werd wist ik: dit wil ik blijven doen! In het middelbaar volgde ik 'lichamelijke opvoeding en sport', waardoor ik meer en meer sporten leerde en mijn liefde voor zwemmen ontdekte. Nu ben ik badmeester én geef ik circuslessen aan kinderen. Daar moet je heel wat meer talenten voor hebben dan zelf goed kunnen jongleren. Maar ik ontdekte dat ik goed was in het zorgen voor kinderen. Ik kijk niet naar wat ze moeilijk vinden, ik kijk naar waar ze van dromen en waar ze goed in zijn. Ik ontdekte ook dat ik goed met groepen kan omgaan en een enthousiaste leider ben. Schrijven en lezen gaat nog steeds niet super. Maar dat is helemaal niet erg. Soms wilde ik dat ik kon teruggaan naar die jongen uit het eerste leerjaar die buikpijn heeft en denkt dat hij niets kan.

Dan zou ik zeggen: het is niet erg dat je niet goed kunt lezen. Je hoeft niet in alles goed te zijn. Probeer gewoon nieuwe dingen uit en je zult zien dat je veel meer talenten hebt dan je denkt!

Het verhaal van Yamina

Yamina, 24, studente geneeskunde

Ik was al wild van ziekenhuizen en dokters toen ik een kleuter was. Ik ben zelfs eens met opzet gevallen, om die heerlijke geur van het ziekenhuis te ruiken en die prachtige witte jassen te zien. Ik had namelijk een droom. Ik wilde dokter worden. In het ziekenhuis zag ik zelden iemand met een andere kleur, zoals ik. Maar ik was vastbesloten: daar ging ik een einde aan maken! 'Oké,' zei de opvoedster vande instelling waar ik woonde, 'maar je hebt daar een aantal talenten voor nodig.' We schreven ze samen op. Sommige talenten had ik al. Ik vond het heel fijn om anderen te helpen en om naar hen te luisteren. Ik was heel geïnteresseerd in hoe een lichaam werkt en las er zelfs toen al boeken over. Ik had als eerste door dat mijn papa appendicitis had en ging mee naar het ziekenhuis om de dokter te vertellen wat het was (en ik was elf). Ik kreeg zelfs een medaille van de verpleegsters, zo cool vonden ze het daar. Ik heb die medaille nog altijd! Maar er was ook een groot probleem. En dat probleem heette wiskunde. Om dokter te worden, moet je veel wetenschappen leren, en daar zit nu eenmaal veel wiskunde bij. En. Ik. Haatte. Rekenen. Maar ik wilde echt dokter worden! Dus ik ging aan de slag. Ik sprak veel af met Romana van mijn klas, een rekenwonder en nog altijd mijn beste vriendin, die me heel vaak heeft geholpen om iets te begrijpen. Ik stak er heel veel tijd in en oefende, oefende, oefende, en ... het begon te lukken. En raad eens wat ik nu doe? Ik studeer voor dokter! Deze maand doe ik stage op gynaecologie, dat wil zeggen: waar de baby's geboren worden. En als dat gebeurt ... wat een magisch moment! Elk baby'tje wil ik toefluisteren: 'Ik wens je toe dat je je eigen weg vindt en dat je je talenten ontdekt. Durf gaan voor wat je wilt!'

BIJLAGE 6

Licht en water: tips om te groeien

Help elkaar!

Zoek andere leerlingen met meer ervaring in het talent waar jij in wilt groeien. Vraag of je met hem of haar kunt oefenen of leren. Of vraag bijvoorbeeld aan je moeder of je mag helpen met koken, als je dat graag doet. Help zelf anderen met iets waar jij veel over weet. Zoals Romana die Yamina hielp met rekenen.

Oefen, oefen, oefen.

Zoals Yamina! Doe wat je wilt leren vaak, en als het niet lukt, probeer het dan opnieuw. Zoek een groep waarin je iets kunt leren, bijvoorbeeld een koor waarin je kunt leren zingen, of een kampje waar je video's kunt leren maken. Volg online cursussen of kijk naar tutorials op YouTube. Lees een boek over wat je wilt leren.

Help anderen door je talent in te zetten.

Bijvoorbeeld: als je goed bent in massages geven, kun je dat misschien doen bij iemand die zin heeft in een massage. Door je talenten te gebruiken om anderen te helpen, word je er telkens beter in én beteken je iets voor anderen.

Zet je talenten in om een ander talent te ontwikkelen.

Dat klinkt ontzettend ingewikkeld maar is het niet. Kijk naar Yamina. Om haar rekentalent te ontwikkelen, zet ze haar doorzettingsvermogen in en ook dat is een talent. En zonder haar zelfvertrouwen, ook een talent, was het haar niet gelukt!

Loslaten is ook oké.

Soms wil je ergens in groeien, maar beslis je uiteindelijk: dit laat ik zo, dit doe ik toch niet graag. Of het is gewoon te moeilijk, en dat is oké. Voor sommige dingen kun je **samenwerken**, en is dat prima en zelfs leuk.

Talententips bij de overgang naar het middelbaar

Brainstorm beroepen

Welke beroepen zou ik leuk vinden?	Welke talenten heb je nodig in dat beroep?

Talenten en studiekeuze

Tip: op de **onderwijskiezer** vind je ontzettend veel informatie over welke studiekeuzes er zijn, wat voor vakken daarbij horen, op welke scholen je welke richtingen kan volgen ...

TALENTEN: wat doe ik graag? GROEITALENTEN: wat wil ik graag leren of doen later?	Welke studierichtingen passen hierbij?	Wat wil ik hierover nog meer weten?	Wat ga ik doen?
<p>TALENTEN: Zoek inspiratie in je paspoort! Je hebt al heel wat talenten ontdekt!</p> <p>GROEITALENTEN: Kijk bij je actieplan en bij de beroepenbrainstorm op de vorige pagina.</p>		<p>Welke vragen heb je hier nog over? Bijvoorbeeld: 'Ik lees graag en ben geïnteresseerd in talen, maar ik hou echt niet van rekenen. Als ik een richting met talen kies, hoeveel uren wiskunde horen daar dan bij?' of 'Ik hou van met hout werken en ben daar nu al uren mee bezig. Bestaat er een richting waar ik daar meer over kan leren? Wat doe je daar dan precies?'</p>	<p>Hoe kun je nog meer te weten komen? Bijvoorbeeld: 'Ik ga praten met mijn neef, want die doet een kunstrijding en daar wil ik meer over weten'. Of 'Ik ga informatie vragen bij het CLB of bij de juf'.</p>

OP ZOEK NAAR TALENT

8-12 jaar

Educatief pakket voor het lager onderwijs © Uitgeverij Plantyn, 2023

Postbus 54, 3271 Averbode

Tekst: Joke Benoot

Vormgeving: Els Vandervoort

Illustraties: Nozzman

Foto's: Adobe Stock (tenzij anders vermeld)

Eindredactie: Ineke Van Dyck

DD7969 - 2023

Neem zeker een kijkje op www.sidekicksamacademy.be.

